Donderdag 8 Augustus 1946

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

63ste Jaargang No. 4880

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog. Tel. 1558, Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Trujillo treft reddingsmaatregelen in Santo Domingo.

Russen beschuldigd van massale kinderroof in Brandenburg.

BETOGENDE MOEDERS.

Verdwijnende kinderen.

Een afvaardiging van Duitse moeders uit de Russische bezettingszone in Brandenburg heeft een beroep gedaan op het Internationale Rode Kruis om de duizenden verdwenen kinderen op te sporen. De laatste maanden verdwijnen kinderen tussen 13 en 17 bij duizenden van de straat — lijsten werden getoond — volgens deze moeders en nooit hoort men meer iets van ze. De afvaardiging werd vorige week door het Rode Kruis ontvangen en bezocht tevens de kerkelijke leiders in Berlijn. Het Britse nieuwsblad Telegraph en het Noordamerikaanse Tagesspiegels geloven, dat de kinderen naar Russische kampen worden gevoerd om daar opgevoed te worden in de nieuwe „Weltanschauung". De moeders hadden al geklaagd bij de Russische commandanten, maar die hadden haar beroep verwezen naar de districtsleiders van de onder Russische voogdij staande Socialistische Eenheidspartij, die haar ruw heenzond.

Telegraph noemt 203 verdwenen kinderen uit Lüben en 134 uit Kalau, zoals door hun moeders opgegeven. Ook uit het Spreewald, Sprmberg, Cottbus, Beeskow, Luckau, alles in Brandenburg, worden kinderen vermist. Volgens de verhalen passeerden vrachtauto's de dorpen en hoewel de moeders in wanhoop kreten en zich voor de auto's wilden werpen, ging alles door. Ze werden met geweervuur verjaagd (Berlijn, (AP) 8.8).

DE VREDESCONFERENTIE

Geen stemming voor hen.

Een Joegoslavisch voorstel, dat eenstemming werd aangenomen, maakt het overbodig dat er gestemd wordt voor Joegoslavië, Polen, Tsjechoslowakije, Frankrijk en andere buurlanden van de as Rome-Berlijn, als zij voorstellen zouden hebben. Ze kunnen rechtstreeks naar de Ministerraad gaan.

Voor zijn aankomst.

Het plan inzake Italië is bijna gereed, hoewel De Gasperi er nog niet is. Het regelt de Frans-Italiaanse grens, zodat de Mont Cenis aan Frankrijk komt. Verder worden regelingen getroffen inzake de electrische centrales in de oppervallei van de koja.

Komen ook.

James Byrnes heeft een motie ingediend, dat te beginnen met Zaterdag de volgende vijf oude vijanden de voltallige vergaderingen zouden mogen bijwonen: Italië, Finland, Boelgarije, Hongarije en Roemenië (zoals men weet wat het te Parijs om de vredesverdragen met deze vijf landen — Redactie) om hun inzichten voor te dragen.

Geen cumulatie.

Een Noordamerikaanse motie werd aangenomen, om te bepalen dat elk land maar één voorzittersstoel van een commissie mag bezetten. Dit om deze posten zoveel mogelijk te verdele . en om de Grote Mogendheden de leiding over de commissies te ontnemen.

Albanië wordt geweerd.

De Joegoslavische afgevaardigde Sava Kosanovitsj stelde voor ook Albanië uit te nodigen, als Italië zijn gezichtspunten uiteenzet. Kosanovitsj trok zijn motie in, toen McNeil (Engeland) zeide, dat de conferentie hierover zou moeten beslissen en niet een commissie.

Procedure.

Een Russische motie, dat overal waar de reglementen niet voorzien de reglementen van de Verenigde Naties zullen gelden, werd aangenomen.

RONDOM PALESTINA.

Een zegsman van het Joodse Agentschap zeide dat de Engeland de illegale inwijking gaat stop zetten de gevolgen verschrikkelijk zullen zijn. Het Joodse Agentschap organiseert de illegale inwijking weliswaar niet, maar het zou nimmer iets doen dat de deuren voor de Joodse inwijkelingen sloot, aldus Byrl Locker, een lid van het bestuur.

Arabieren vergaderen.

Uit Syrië werd vernomen dat de ministers van buitenlandse zaken van de Arabische staten op 12 Augustus te Alexandrië zouden samenkomen om het Palestijnse vraagstuk te bespreken (Damascus, (AP) 8.8).

Samentrekking troepen.

De geheime radio van Haganah zeide dat de Britten troepen samentrekken in de omgeving van Haifa en brengt dit in verband met de beraamde algehele stopzetting der inwijking.

Misschien zullen zelfs degenen, die al in Haifa zijn aangekomen, maar nog niet ontscheept zijn, teruggezonden worden. Er is geen bevestiging van het gerucht dat er vier schepen naar Haifa onderweg zijn; maar als het waar is neemt men aan dat de Britse marine ze opgebracht heeft naar Cyprus.

Avondklok in Tel-Aviv.

Het Britse leger heeft een avondklok ingesteld in de winkelwijken van Tel-Aviv en Jaffa van 17 uur tot 6 uur 's morgens. De laatste tijd hadden er moeilijkheden, gepaard met roof, plaats (Jeruzalem, (AP) 8.8 .

1700.

1700 Joden van degenen die op 29 Juni werden opgesloten zijn thans losgelaten. 970 Anderen zullen weldra volgen, zeide iemand namens de regering te Jeruzalem ((AP), 8.8).

Niet naar Joodse nightclubs.

De militaire autoriteiten in Jeruzalem hebben een order uitgevaardigd, waarbij het aan het Britse militaire personeel verboden wordt Joodse nightclubs, restaurants of andere plaatsen van vermaak te bezoeken. De order is al op 25 Juli — drie dagen na de bomaanslag op het King David Hotel — ingegaan, doch werd nu pas bekend. Een soortgelijke order werd in Juni te Tel-Aviv uitgevaardigd, toen daar vijf Britse officieren werden ontvoerd (Jeruzalem, (AP) 8.8).

BELGIË'S CABINET AANVAARD.

De Belgische senaat heeft met 79 tegen 77 stemmen het linkse cabinet-Huysmans aanvaard. Drie onthielden zich van stemming. De Kamer van Volksvertegenwoordiging heeft het cabinet al eerder aanvaard (Brussel, (AP) 8.8).

COLOMBIA'S PRESIDENT BEGINT.

Ospina, de nieuwe president van Colombia, is beëdigd en hiermede begint voor het eerst sedert 1930 een conservatief bewind in Colombia. Van Truman e.a. kwamen gelukwensen binnen (Bogotá, (AP) 8.8).

HET AMERIKAANSE „IMPERIALISME".

Een recensent in Trud die de komende verkiezingen voor het Noordamerikaanse Congres bespreekt, zeide dat het Noordamerikaanse imperialistische streven is om de wereld heerschappij te erlangen. Het kapitaal-monopolie tracht van de Latijns-Amerikaanse landen, van Europa en van Azië satellieten te maken en het ziet er niet naar uit, dat het einde in zicht is (Moskou, (AP) 8.8).

CRANIOLOGISCHE VERZAMELING.

Bij het verhoor van SS-man Wolfran bleek dat de nazies het plan hadden een enorme verzameling van schedels en geraamten aan te leggen voor het Anatomisch Instituut te Straatsburg. Deze verzameling zou alle rassen en volken omvatten. Majoor F. Elwyn Jones, de Britse opvolger, wist te Neurenberg een brief te produceren waar dit in stond en men kon hem niet ontkennen.

Alfred Rosenberg zou, naar iemand mededeelde, met een verslag van veertig bladzijden komen, maar het gerechtshof zou zulks vermoedelijk niet gedogen, omdat het aanvallen op Versailles bevat en die quaestie irrelevant is. Von Neurath zou ook met een eindbeschouwing komen, doch slechts van een halve pagina, zodat men hem wel toestemming zal verlenen.

Uit alles blijkt, dat het proces afloopt, maar een officiële tijdslimiet is nog niet gegeven, al zeide Sir Geoffrey Lawrence, president van het Hof, eens dat de laatste verklaringen slechts een werk van minuten zou zijn.

VOLGENDE ATOOMBOM IN APRIL?

Vice-admiraal W. H. P. Blandy, commandant van atoomproeven, zeide dat sommige mensen eraan twijfelen of de volgende proef met een atoombom pas in April zal worden gehouden. Hij vertelde voorts, dat nog een nieuw soort schade was ontdekt, aangericht bij de ontploffing onder water. In de kruiser Pensacola vond men in het inwendige grote schade, toegebracht door rond gesmeten voorwerpen, die de kracht van projectielen schenen te hebben gehad. Hij zeide, dat hij de twijfel omtrent de der de proef niet deelde (Bikini, (AP) 8.8).

PADILLA'S MENSEN VROEGEN HET.

De legerkapitein Alfredo Mancera, die aan de autoriteiten bekende een moordaanslag op den verkozen President Aleman van Mexico te hebben willen plegen, zeide thans in een vraaggesprek met Excelsior, dat de aanhangers van Ezequiel Padilla hem hadden gevraagd de hulp van andere officieren uit het leger in te roepen en zo een gewapende opstand op te wekken (Mexico, (AP) 8.8).

GROOT BRITANNIË VERLOOR 357.116 DODEN.

Volgens een witboek van de regering, dat dezer dagen in Engeland is gepubliceerd, verloor Groot Britannië gedurende de oorlog 357.116 man aan doden, 6244 aan vermisten en 369.267 aan gewonden. Van de burgers kwamen er 60.595 om. Hiervan waren 26.923 mannen, 25.399 vrouwen en 7736 kinderen beneden de zestien jaar. Bij de strijdkrachten beliep het totale aantal doden 264.433; hiervan waren 144.079 in het leger, 69.606 in de RAF en 50.758 bij de marine. De grootste sterkte van de Britse strijdkrachten werd bereikt in Juni 1945 toen 4.683.000 personen — 10 percent van de bevolking — onder de wapenen was. Toen de oorlog uitbrak waren echter slechts 631.000 man in dienst.

In het witboek wordt onthuld, dat van het uitbreken van de oorlog af tot Juni 1945 5.215.000 personen onder de wapenen waren, zodat in totaal 5.896.000 man gedurende den oorlog vermist werden.

BELANGSTELLING.

De Venezolaanse dagbladen berekenen dat een etmaal nadat de poorten van de verkiezingslocalen waren opengezet, ongeveer 14.000 personen reeds hun verkiezingsbiljet hadden ontvangen. Het gedrang dat door tussenkomst van de politie moest geregeld worden, bereikte een lengte van meer dan 2000 meters van over de gehele breedte van de straat.

KLM NAAR BUENOS AIRES.

Een KLM-Skymaster is uit Lissabon via Rio de Janeiro naar Buenos Aires vertrokken op een proefvlucht. Er waren 38 passagiers aan boord, waaronder Graaf Casas Rojas, de Spaanse ambassadeur te Rio de Janeiro, en Carlos Roura, raadsheer van de Argentijnse ambassade te Madrid, de Nederlandse schrijver Van Balen en 16 KLM-mensen (Lissabon, (AP) 8.8).

BEGUNSTIGING VAN DUITSE HAVENS.

De Nederlandse en Belgische regeringen hebben met krachtige steun van Frankrijk geprotesteerd bij het Noordamerikaanse departement van Buitenlandse Zaken tegen het begunstigen van Duitse havens in plaats van Nederlandse en Belgische bij de verscheping van leveringen voor de Amerikaanse bezettingstroepen ANP.

— Aneta verklaart te hebben vernomen, dat de quaestie in behandeling is bij de Amerikaanse Raad voor Economische Zaken in Duitsland welke welwillend tegenover het standpunt der lage landen zou staan.

EILAND VERDWIJNT IN ZEE.

De zwaar versterkte Duitse vlootbasis Helgoland, „de dolk op de borst van Engeland in twee wereldoorlogen", zodat het kleine eiland aan de uitmonding van de Elbe en Weser, deze dagen door de Britse admiraliteit werd genoemd, zal worden opgeblazen. Binnen enkele weken zullen nog slechts een paar kale rotsen boven de spiegel van de Noordzee omhoog rijzen, om aan de trekvogels, die in het verleden op Helgoland een rustplaats vonden, een steunpunt te verlenen. Niets zal meer overblijven van de versterkte U-bootbases, de ondergrondse startbanen der „Luftwaffe" en de zware geschutopstellingen van de Duitse marineartillerie.

Het ligt in de bedoeling van Groot Britannië de sterke cementen en ijzeren gordel, welke door de Duitsers rondom Helgoland werd gelegd, om het eiland tegen de uitslijting door het zeewater te beschermen, te vernietigen en het zeewater vrijelijk binnen te laten stromen. In de diep uitgeholde rotsen van het eiland wil de Britse genie zware springladingen aanbrengen, waardoor het eiland uit elkaar zal worden gereten. De Britten menen, dat door de hevige ondergrondse explosie het eiland in twee stukken zal springen welke delen in de golven van de Noordzee zullen verdwijnen. Na Helgoland zal de Duitse marinebasis Wilhelmshaven worden opgeblazen en zo totaal worden vernietigd, dat van opbouw geen sprake meer kan zijn.

De bevolking van Helgoland, die in hoofdzaak uit Friese afkomst is, werd reeds door de Britse bezetters van het eiland verwijderd en in het nabijgelegen Cux-haven ondergebracht. Sommigen van hen beweren nog van Britse afkomst te zijn, hetgeen niet geheel onmogelijk is, omdat het eiland tot 1886 een Britse kolonie was, nadat het eerst Deens was geweest. Groot Britannië ruilde het in 1886 met Duitsland voor Zanzibar, in Zuidoost-Afrika. De Helgolanders leefden in hoofdzaak van visserij, scheepvaart en badgasten, totdat de Duitse marine en luchtmacht het eiland tot een van de sterkste en meest vooruitgeschoven stellingen tegen Engeland ombouwden, welke nu definitief door Groot Britannië zullen worden opgeruimd.

NEDERLANDS ALS VOLLEDIG LEERVAK.

Enige jaren geleden overleed te Kaapstad onze landgenoot C. J. van Rijn, die een mensenleeftijd in de Kaapprovincie had doorgebracht. Hij was de schrijver van tal van Ned. schoolboeken voor de Afrikaanse jeugd. In zijn testament had hij bepaald, dat een bedrag van £ 500 zou worden uitgekeerd aan, de eerste middelbare school of aan de universiteit, waar Nederlands als volledig vak zou worden opgenomen, evenals Frans of Duits. Dit legaat is thans uitgekeerd aan de school van Zeerust in Transvaal, waarin in 1942 Nederlands als een volledig vak is ingevoerd van standaard VII tot standaard X onder toezicht van het departement van onderwijs.

het nieuws van vandaag

Santo Domingo, het kleine eiland midden in Caraïbië, toont hoe het rampen draagt. Drie dagen achtereen schokt daar reeds de bodem, die fraaie bossen op zich en schatten in zich draagt. Vloedgolven stromen over de landen, die bedekt zijn met kleine dorpen en grotere plaatsen. Uit alle landen komen helpers aan. Ook uit Curaçao, dat steeds met Santo Domingo zulke prettige en voor beide landen gunstige betrekkingen onderhoudt, welke niet in het minst bevorderd worden door den Dominicaansen vertegenwoordiger alhier, een even charmant als geletterd persoon. Gisteren zijn veertien mensen met de KLM naar Ciudad Trujillo gegaan om te helpen wat geholpen kon worden. President Trujillo, die zich aan geen critiek van buiten stoort, maar met zeer vaste en onwrikbare hand zijn land omhoog stuwt, decreteerde reeds, dat alle verkoop van en handel in bouwmaterialen onder regeringstoezicht komt, teneinde de opbouw van wat gebroken werd, te bespoedigen. Woonhuizen hebben daarbij de voorrang boven alles. Uitvoer van alle voedsel is voorlopig gestaakt, om wat er ook mocht gebeuren, in elk geval eten te hebben voor allen die hongeren. Er zijn reeds dertig doden en de ergst getroffen steden zijn: Matanzas, Nagua, Arroyo Salado en El Bajío, enkele ervan ook aan Curaçaose vacantiegangers bekend.

Bij critiek, die wij zeker in grotere mate wensen en bezitten dan in Santo Domingo mogelijk is, past toch ook onze diepe bewondering met een lijdend land, dat klein, maar dapper de rampen trotseert. In de nieuwsberichten wordt de aardbevingsramp met die van Japan en San Francisco vergeleken. Zó erg is het.

Nu men in Parijs klaar is met de procedure, komt er feitelijk maar weinig nieuws. Men werkt in commissievergaderingen — waar de pers ook toegang heeft — aan de vredesverdragen, die in hoofdzaken door de Ministers van de Grote Vier werden ontworpen, maar waaraan nog een kleine dertig detailpunten moeten worden toegevoegd door de vredesconferentie. Onderstussen komt uit New York het bericht, dat men Afganistan — groter dan Frankrijk — en Transjordanië wellicht tot het lidmaatschap der Verenigde Naties zal toelaten. Transjordanië telt juist tweemaal zoveel inwoners als ons gebiedsdeel; zijn oppervlakte bestaat uit woestijnen.

Het rijkere en rijpere Palestina, waarvan het als Arabische staat een tegenstander is, wordt onderwijl nog verteerd door opstanden en vrijheidsbeperking, die ons en de vredesconferentie dreigend mededelen, dat een compromis op den duur steeds schaadt.

Verzetstentoonstelling geopend.

In aanwezigheid van een aantal genoden heeft de waarnemend gouverneur Mr. Cornelis Süthoff gistermiddag de verzetstentoonstelling in het Cultuurcentrum geopend. Deze tentoonstelling is de eerste in haar soort om Curaçao enig idee te geven van wat op ondergronds gebied in Nederland tijdens de oorlog gebeurde. Mevrouw Siny R. van Hall-Van den Breggen, een familielid van de Baiz en alhier en dochter van den vroegeren directeur van Openbare Werken in Curaçao, heeft deze tentoonstelling geheel oorspronkelijk georganiseerd ten gerieve van haar geboorteland. Reeds gisteren was er erg veel publiek.

Het verzet.

Als een dief in de nacht trok op 10 Mei 1940 de vijand ons land binnen.

Rotterdam werd verwoest, achter de rug van onze troepen bemoeilijkten luchtlandingstroepen de strijd, geholpen door hun verraderlijke handlangers.

Seyss Inquart werd benoemd tot rijkscommissaris en aanvaardde zijn taak met het uitspreken van een rede, die zeer gematigd klonk en de hoop deed ontstaan dat men nu „loyaal" zou kunnen samenwerken met den bezetter, als deze zich inderdaad volgens zijn beloften aan het oorlogsrecht zou houden. Een politieke meaning zou men ons niet opdringen, had Seyss Inquart verkondigd.

Met een stroom van propaganda trachtte de N.S.B. de bevolking voor haar ideeën te winnen. De aanvankelijke nederlaag der Westerse democratieën hadden een diepe indruk gemaakt en zeer velen waren van mening, dat veel ook in Nederland voos en verouderd was. Desondanks slaagde de N.S.B. er niet in, om de vernieuwingsdrang, die na de oorlogsdagen in Nederland opkwam, op te vangen, en in door haar geleide banen te voeren. Toen het driemanschap Endhoven, De Quay en Linthorst Homan zich tot de bevolking richtte met haar manifest, ontstond het hiermee onmiddellijk de N.S.B. de wind uit de zeilen. Na twee weken waren er reeds meer dan 1.000.000 adhaesiebetuigingen binnengekomen, en na enkele maanden had de Nederlandse Unie reeds 900.000 leden.

De tentoonstelling laat zien hoe op de verjaardag van Prins Bernhard iedereen rondliep met een anjer in zijn knoopsgat. Ook andere verzetsuitingen bleven speldeprikken.

Langzamerhand werd het echter ernst. De tentoonstelling brengt eerste anti-Joodse maatregelen in beeld. De studenten in Leiden en Delft gingen in staking, maar de anti-Joodse maatregelen gingen voort. De W.A. mocht onder S.S. bescherming een pogrom houden in het Centrum van Amsterdam, en toen gedurende dit progrom een W.A. man werd gedood, was dit de aanleiding, dat 400 Joden werden opgepakt.

Op de beloften van Seyss Inquart kon niet vertrouwd worden. Verzet in woord en — clandestien — geschrift ontstond. De bezetter en de N.S.B., die hem van den beginne af slaafs volgde, hadden de hoop nog niet opgegeven, en trachtten Nederland te winnen met schoonklinkende propaganda, of te intimideren met dreigementen. Maar het verzet groeide. Het kwam uit alle lagen der bevolking.

De artsen, tegen hun zin ondergebracht in een nationaal-socialistische artsenkamer; De kerken van de kansel; de vervalsingscentrales boden weerstand. Intussen gingen de anti-Joodse maatregelen voort.

Er waren nu talloze verzetsgroepen, grote en kleine, die al hun onafhankelijk van elkaar hun werk verrichten. Het belang van een centrale leiding werd langzamerhand ingezien, en vooral op aansporing van de regering in Londen werd tenslotte overgegaan tot de oprichting van de Grote Advies Commissie der illegaliteit, waarin alle illegale organisaties vertegenwoordigd waren. De voornaamste groeperingen hiervan waren:

1) Het Nationaal Steun Fonds. Opgericht door een zwager van Mevrouw van Hall. Dit was van een organisatie, die zorgde voor families van zeevarenden, die niet meer door de maatschappijen mochten worden uitbetaald, uitgegroeid tot een steunfonds voor al diegenen die door de Duitse maatregelen geen levensonderhoud meer hadden.

2) De Persoonsbewijzen Centrale begon met het vervalsen van persoonsbewijzen.

3) De illegale pers was de stem van bezet Nederland. De geestelijke leiding van het verzet was in haar handen; zij zette de bevolking steeds meer aan tot sabotage der Duitse maatregelen.

4) Spionnage, het classieke verzetswerk. Deze groep stond iets buiten de andere verzetsorganisaties; deze waren vaak genoopt tot onderling overleg, de spionnage-dienst was vanzelfsprekend meer in contact met Londen.

5) De KP., O.D. en R.V.V. waren de groepen die het verzet met de wapenen pleegden. De S.D.-spionnen en agents-provocateur werden uit de weg geruimd, distributie-bureaux werden beroofd om aan bonkaarten voor onderduikers te komen, die eerst nog niet volmaakt nagemaakt konden worden.

6) De Landelijke Organisatie zorgde voor bonkaarten voor onderduikers. Een uitgebreide organisatie was nodig om deze clandestiene distributie in goede banen te leiden, en inlichtingen en papieren met andere verzetsgroepen uit te wisselen. De post en de telefoon waren niet te vertrouwen, het contact werd dus onderhouden door een leger van koeriers, die dagelijks per trein het hele land afreisden. Zo werkte de ondergrondse.

Tenslotte besloten de Duitsers het hele Nederlandse leger in krijgsgevangenschap weg te voeren. Spontaan braken over het hele land stakingen uit.

De invasie kwam. Het verzet was den Duitsers boven het hoofd gegroeid, machteloos moesten zij het aanzien dat hun bevelen niet werden verijdeld door een niet te vatten alomtegenwoordige

sabotage en dat meer dan honderdduizend onderduikers zich onttrokken aan de arbeidsinzet.

Snel rukten — en alles ziet men in het Cultuurcentrum in woord en beeld — de geallieerde legers in Frankrijk en België op en velen meenden dat de bevrijding nog maar een quaestie van dagen was.

De dolle Dinsdag brak aan. Geruchten deden op 6 September 1944 de ronde, dat de bevrijders reeds vlak bij waren en dat de Duitse verdediging ineen gestort was. Ook de Duitsers en de N.S.B.-ers hechtten hieraan geloof. In panische angst vluchtten zij uit de Westelijke provincies weg. Vele regerings-bureaux en departementen waren die dag onbereikbaar, omdat het gehele personeel was gevlucht.

De illegale pers had met grote moeilijkheden te kampen. Nadat de electriciteit was uitgevallen, was het uiterst moeilijk, om de bladen te laten verschijnen, maar met handkracht werden de dagelijkse nieuwsbulletins gedrukt. Het aantal bladen nam kolossaal toe, in de steden had iedere wijk een of meer clandestiene nieuwsbladen en tenslotte ontving vrijwel ieder huis elke dag zijn illegale krant.

De winter kwam met kou en duisternis. De mannen konden er niet meer op uit, om voedsel op het land te gaan halen, en vrouwen en kinderen namen de taak over. De officiële distributie gaf steeds minder, in centrale keukens werd het weinige, dat er nog te krijgen was, klaargemaakt, maar tenslotte was ook daar niets meer te krijgen. Er werd geleden in Nederland, die winter, maar er werd ook gestreden. De Binnenlandse Strijdkrachten werden opgericht en oefenden zich heimelijk voor hun bevrijdingstaak. Wapens werden afgeworpen en vervoerd naar wapendépôts. Aanslagen op treinen en legerauto's waren aan de orde van de dag, herhaaldelijk vlogen bunkers de lucht in.

Wij konden hier uiteraard maar een zeer summier beeld geven. De tentoonsteling zelf is veel groter dan wij gedacht hadden en Mevrouw van Halle heeft met een finesse die bewondering afdwingt in deze warme dagen alles opgeprikt, uitgestald, met linten aan elkander verbonden enz. Vervalste papieren en hoe al deze documenten heten mogen, krijgen wij die zo ver van dit alles leefden, te zien. Wij vragen ons af, of het Gouvernement of een vereniging als het ANV niet geroepen zijn Mevrouw van Hall te helpen haar tentoonstelling ook op de andere eilanden ten toon te stellen, op Aruba, maar ook op Bonaire en de Bovenwinden. Téveel wonen deze delen van het Koninkrijk vergeten.

Aruba krijgt vertegenwoordiger in de Rijksconferentie.

Decentralisatie het eerst nodige, meent Dr. Kasteel.

Maandagmiddag vergaderden Gezaghebber Mr. Lindoro C. Kwartsz, bestuursraadslid Dr. J. E. M. Arends, de Statenleden Henny Eman, Vi Henriquez, de leden van de Raad van Politieraad A. Wever, A. Eman onder de voorzitterschap van den gouverneur om Arubaanse vraagstukken te bespreken.

De Landvoogd deelde mede dat in antwoord op het telegram van de Arubaanse volksvertegenwoordigers, waarin de Arubaanse vertegenwoordiging niet door de Staten benoemd in de Rijksconferentie werd gevraagd, van regeringswege de grootste aandacht geschonken wordt aan de Arubaanse quaesties. Verder verklaarde de Gouverneur dat Ir. Gé Schoorl, waarnemend directeur van Openbare Werken, en de deskundigen van de Havenwerken Dinsdag voor besprekingen op Aruba zullen komen. [Dit geschiedde inmiddels. Gisteren publiceerden wij het verslag ervan — Red.].

Betreffende de Arubaanse vertegenwoordiging op de Rijksconferentie werd besloten reeds een candidaten-lijst samen te stellen om wanneer een vertegenwoordiger of vertegenwoordigers gevraagd worden, deze lijst aan de Kroon voor te leggen. Deze lijst zal worden opgemaakt met coöperatie van het Arubaanse bestuursraadlid, de Arubaanse statenleden, en leden van de Raad van Politie, en overhandigd worden aan den Gouverneur.

De havenquaestie werd door vertegenwoordigers van Aruba aan den landvoogd uiteengezt. Bij de bevolking heerst niet alleen ontevredenheid over de huidige toestand, maar ook wantrouwen, aomdat bij een vroegere aanleg afgeweken werd van de plannen van de Arubaanse havencommissie, en de haven hierdoor niet aan het gestelde doel beantwoordt.

De aanleg van de pier midden in de haven en latere baggerwerken leidden tot verzanding van de haven. Ondiepe damwanden beletten de uitdieping van de haven bij het aanleggen van de steiger. De Arubaanse woordvoerders verklaarden, dat de bevolking de maatschappij die de werken uitvoert (Albetam) wantrouwt en denkt dat de havenwerken die Albetam overnam ook betrokken waren in de verkeerde aanleg van de haven. De gouverneur verklaarde dat Hij bij de besprekingen van de volgende dag in aanwezigheid van Ir. Schoorl en deskundigen van de havenwerken de quaestie zou onderzoeken. Er is een zeer grote mogelijkheid dat de betrokken maatschappij slechts een opdracht uitvoerde en de fout in de opdracht zelf gelegen heeft. Naar voren werd gebracht dat de Standard Dredging bereid was de baggerwerken voor de haven tegen een lagere prijs uit te voeren dan de havenwerken.

De Heer Eman zeide voorstander te zijn van het voorstel om werkzaamheden te verdelen over beide maatschappijen. Verdere besprekingen werden verschoven naar de volgende dag. Vervolgens kwamen in bespreking de quaesties van vergunningen en aankopen. De aanleg van een grote dam en betere wegen werd ook behandeld. De gouverneur wees erop dat deze quaesties de beste oplossing vinden in decentralisatie, waarvan het ontwerp reeds enkele maanden bij de Staten berust. Decentralisatie maakt het mogelijk dat Aruba deze quaesties, zoals ook de watervoorziening zelf behandeld. De quaestie van de watervoorziening is slechts oplosbaar door grote uitgaven, waaronder ook de aanschaffing van geschikt rijdend materiaal voor distributie buiten de stad. De mogelijkheid werd overwogen dit door het gouvernement te doen geschieden. Het vraagstuk van de verzekeringen, dat ook op Curaçao bestaat, is in onderzoek. De overbevolkte buitenscholen stellen ook een vraagstuk, de moeilijkheid bestaat in het gebrek aan geschikte leerkrachten. De mogelijkheid om dit op te lossen door deze scholen onder de B-klasse te rangschikken is reeds in de Staten besproken. Wat klachten omtrent de telefoon betreft deelde de gouverneur mede dat binnenkort de eerste aflevering van het besteld materiaal plaats heeft. De heer Henriquez vroeg voor een betere subsidiëring voor het Arubaanse sportwezen. De mogelijkheid zal worden onderzocht om een aandeel van de loterij Fortuna ter beschikking te stellen. Ook de C.B.L.O. wordt op die wijze gesteund. De huidige steun aan het Arubaanse sportwezen is te gering.

De landvoogd verklaarde aan het slot van de vergadering nogmaals dat de beste oplossing van alle vraagstukken gelegen is in een spoedige decentralisatie. Hij besloot met Zijn voldoening uit te drukken over de besprekingen. Na afloop van de vergadering werd een bezoek gebracht aan de Club Caribe gelegen nabij het vliegveld. De Gouverneur, Mevrouw Kasteel en Mr. Kwartsz werden door den voorzitter J. Beaujon verwelkomd en binnengeleid in het clublocaal, waar het bestuur en vele leden verenigd waren. De club is een luchtig gebouw omringd door het sportterrein. Zij wijdt zich aan de beoefening van verschillende takken van sport en kent een zeer opgewekt clubleven. De landvoogd en Zijn echtgenote onderhielden zich met de leden en bezochten de inrichtingen en de sportterreinen. Een cocktail werd gedronken op het welzijn van de club en de vrouwelijke leden in een charmant clubcostuum deelden verversingen rond.

Missie Nieuws

GOUDEN PRIESTERFEEST VAN DEN ZEEREERW. PATER R. J. C. WAHLEN.

Op Zaterdag 10 Augustus zal de Zeereerwaarde Pater R. J. C. Wahlen O.P., oud-secretaris van het Apostolisch Vicariaat en oud-redacteur van de „Amigoe di Curaçao" en „La Cruz" zijn Gouden Priesterfeest herdenken.

Om 7.30 uur zal in de kapel van het St. Martinusgesticht een Plechtige Heilige Mis van dankbaarheid worden opgedragen, door den Hoogeerwaarden Pater C. Gallé O.P., Vicarius Provinciaal, geassisteerd door den Zeereerwaarden Pastoor L. van Rooy O.P. en den Weleerwaarden Pater W. Brada O.P., secretaris van het Apostolisch Vicariaat.

De vrienden van den Zeereerwaarden Jubilaris hebben de gelegenheid den Jubilaris hun gelukwensen aan te bieden van 10 tot 10.30 uur.

SPORT

GOED AANGEKOMEN.

De Curaçaose voetballers zonden een telegram naar het bestuur van de C.V.B., dat zij behouden in goede gezondheid in Nederland zijn aangekomen.

DE A-KAMPIOENWEDSTRIJDEN.

Het Bestuur van de C.A.B. ontving omtrent de praestaties van de Curaçaose atleten op 3 en 4 Augustus jl. te Amsterdam gehouden A kampioenwedstrijden het volgende telegrafisch bericht.

Adriana plaatste zich bij kogelstoten No. 3, terwijl Rooy en Fijnje No. 4 werden bij respectievelijk speerwerpen en hoogspringen.

Per luchtpost brief worden nadere biezonderheden verwacht, welke alsdan zo spoedig mogelijk bekend gemaakt zullen worden.

MILITAIRE ZWEMWEDSTRIJDEN TE ST. MICHIELSBAAI.

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Irene werd op Maandag 5 Augustus jl. in het militaire zwembad te St. Michielsbaai voor de militairen door de dienst van O.&O. zwemwedstrijden georganiseerd. Het programma was als volgt samengesteld:

8.30 tot 9.30 uur 100 meter schoolslag; 100 meter rugslag; 100 meter vrije slag.

9.30 tot 10 uur Bordjes duiken.

10 tot 10.45 uur Wedstrijden waterpolo tussen ploeg Waterfort versus ploeg Suffisant.

11 uur Prijsuitreiking.

De stemming en animo gedurende de wedstrijden was uitstekend, terwijl een bongoband van het kamp Suffisant er toe heeft bijgedragen het feestelijk karakter te verhogen.

De wedstrijden werden bijgewoond door Overste en Mevrouw Suermondt, het Hoofd van de dienst van O.&O., ltz. 1e kl. H. A. Costen, terwijl voorts enkele officieren met hun dames aanwezig waren.

De waterpolo wedstrijd werd gewonnen door de ploeg uit het Waterfort met een score van 4—3

Na afloop van de zeer vlot verlopen wedstrijden reikte de A.M.C. na een kort toepasselijk woord de prijzen uit en eindigde deze geslaagde sportdag met een driewerf hoezee voor de jarige prinses.

CURAÇAO

BESTUUR RAAD VAN BIJSTAND.

In het Cultuurcentrum vergaderde gisteravond de Raad van Advies en Bijstand van de Stichting het Curaçaos Musum. Tot bestuur werd gekozen: Dr W. P. („Willy") Maal voorzitter; Isaac Bloch, ondervoorzitter; Mr. Willem R. Boom, eerste secretaris; Dr. Edwin van der Kuyp, tweede secretaris en Mr. Anton A. G. Smeets commissaris.

NIEUW R.K. PARTIJBESTUUR.

Annibal J. Viceiza Jr. secretaris van de Curaçaose R. K. Partij schrijft ons:

Gisteravond om 20 uur hield het nieuwe Hoofdbestuur van de C.R.K.P. zijn eerste vergadering in de Centro Social Catolico. In deze vergadering werden de diverse functies als volgt verdeeld: E. J. Rozendal, Voorzitter; J. L. M. Smeulders, Ondervoorzitter; A. V. Viceisza Jr., 1e Secretaris; C. G. Sprockel, 2e Secretaris; H. Kwiers, Penningmeester; E. Römer, Commissaris; J. de Palm, Commissaris; P. Henriquez, Commissaris.

Het enige ingekomen stuk was een brief van den heer L. C. H. M. Bergman, waarin hij mededeling deed, dat hij tot zijn leedwezen geen zitting kan nemen in het Hoofdbestuur, zulks i.v.m. zijn drukke werkzaamheden.

Het Hoofdbestuur zal zo spoedig mogelijk in deze vacature voorzien, ingevolge artikel 6, lid 6 van de Statuten van de C.R.K.P.

BITO NAAR BONAIRE.

Om 12.30 uur vertrok Bito met de 'Evelyn" naar Bonaire om daar korfbal te spelen. De groep bestaat uit 16 leden.

NIEUWS VAN OVERAL

BOM ONTPLOFT IN ATHENE.

Vannacht is in een voorstad van Athene een bom ontploft. Er vielen elf doden. (Londen, (AP) 8.8).

WORDT TRANSJORDANIE LID?

Bij de voorbereidende besprekingen voor de vergadering van de Verenigde Naties in September as. te New York kwam de vraag op aan Afganistan en Transjordanië het lidmaatschap te verlenen, omdat hun Britse mandaat in onafhankelijkheid is overgegaan. Transjordanië is een felle tegenstander van de Joodse inwijking in Palestina en hoewel het land enkele malen voorwerp van heftige critiek van de Sovjetpers was, zeide iemand dat het recht heeft op het lidmaatschap evenals Syrië en Libanon, toen hun Franse mandaat werd opgeheven.

Over de aanvrage tot het lidmaatschap van Ierland, Portugal, IJsland en Zweden werd nog niet gesproken, doch men neemt aan dat ze het krijgen, als zij het op regelmatige wijze aanvragen. Van Siam is men niet zo zeker, omdat er nog een grensgeschil gaande is over Siams grens met Indo-China (New York, (AP) 8.8).

DE FAMILIE MUSSOLINI.

„Ik ben nog steeds een fascist — waarom niet? Maar de politiek is gemeen. Ik heb er voor altijd genoeg van", aldus verklaarde Mussolini's dochter Edda, de vrouw van graaf Ciano, in een gesprek met een correspondent van de „Daily Express". Na haar vrijlating op grond van de amnestiewet in Italië, woont zij thans bij haar 72-jarige schoonmoeder, de gravin Caroline Ciano. Als elke andere Italiaanse doet zij haar boodschappen. Op sandalen, zonder kousen.

„Evenals mijn vader, doch niet als mijn man, was ik blij, toen Italië in oorlog ging, omdat ik dacht, dat wij zouden kunnen winnen. Maar nu vind ik, dat niemand eigenlijk nog gewonnen heeft, zelfs niet de Engelsen en de Amerikanen". Zij is het er mee eens, dat het stoffelijk overschot van haar vader is weggehaald. „Ik weet natuurlijk niet, wie het wegnam, maar ik vind, dat men gelijk had. Er zijn fascisten in Italië, die zullen vechten tot hun dood, maar ik trek mij bij mijn schoonmoeder terug. Mémoires zal ik niet schrijven. Mijn ziel en mijn zorgen zijn niet te koop. Na de rust van Lipari, waar ik gevangen zat, maakt Rome mij bang. Ik ga mij nu geheel wijden aan de opvoeding van mijn kinderen en er voor zorgen, dat zij zich niet met politiek bezig houden.

„In elk geval", zo besloot Edda Ciano volgens den correspondent, „zal de wereld wel genoeg hebben van Mussolini's, denkt u ook niet?"

Ook Mussolini's twee jongste kinderen Anna Maria en Romano zijn op grond van de amnestiewet vrijgelaten. Naar Reuter verneemt, hebben zij op het eiland Ischia ter hoogte van Napels een cabaret geopend.

DANKBETUIGING

Langs dezen weg betuigen wij onzen hartgrondigen dank voor de vele blijken van belangstelling ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze innig geliefde nicht en peet a.te wijlen

Mej. Urania Georgina Johanna van Eps

In het bijzonder een woord van dank aan den Weledel Zeergeleerden Dr C. J. H. Engels voor zijn kundige behandeling

Curacao, 8-8-'46.
L. Menge
V Rammelman Elsevier
J. Andrade.

Heden is na voorzien te zijn van de Laatste Heilige Sacramenten overleden:

MEVROUW ELVINIA M. BARTELS DAAL geb. LEON.

De teraardebestelling zal plaats hebben heden namiddag om half vijf.

Familie M. Bartels Daal
„ Louise M. Leon
„ Wed. P. F. Leon
„ Wed Christiaan Winkel.

Sterfhuis v. Engelen 43C.

Japan lacht mysterieus tegen den bezetter.

Soldaten geven les in democratie

De verrassingen, waarop de geallieerde legers zich bij hun landingen op het Japanse hoofdeiland met tanks, kanonnen en slagschepen hadden voorbereid, zijn uitgebleven. De uiterst zorgvuldige voorbereidingen van MacArthurs troepen voordat de eerste Amerikanen in de baai van Tokio aan land zijn gegaan, zijn overbodig gebleken. Ofschoon de gehele wereld in Japans onverwachte capitulatie een nieuwe val meende te moeten zien, waarin de geallieerde legers door de sluwe Aziatische lilliputters waren gelokt, bleek reeds aanstonds na het aan wal gaan, dat het fanatisme, waarmee tien jaar lang oorlog was gevoerd, was verdwenen en een uitgeput volk met smekende handen de aankomst van de bezetters had afgewacht.

Het beeld, welke de Amerikaanse bezetters na de capitulatie van zijn meest verwoeden tegenstander te zien kreeg, stond in geen vergelijking met de tonelen, welke in de maanden waren getoond, toen de strijd woedde op Leyte, Saipan of Okinawa. Thans, acht maanden na de Japanse overgave kan men — hoewel het ware gezicht van Japan nog niet duidelijk gezien kan worden en het is de vraag of men dit volk ooit begrijpen zal — zeggen, dat de grote meerderheid van het volk tot het inzicht is gekomen, dat het door zijn vroegere leiders is bedrogen en dat bij hen het verlangen is gewekt een nieuw land op te bouwen. Zonder voor honderd procent met open armen te zijn ontvangen — een gedeelte van het volk moet niets van den bezetter hebben en een kleine minderheid laat dit openlijk blijken — is de algemene indruk, dat de Japanner den bezetter ter wille wil zijn.

Raadsels.

Wie de Japanners na de nederlaag ziet, wordt voortdurend geplaatst tegenover het raadsel, hoe die plotselinge ommekeer kon worden veroorzaakt. Wanneer men op een modderige binnenweg met zijn jeep is weggezakt en een groepje mannen toeschiet om weer op gang te helpen, bij welk karwei zij zelf tot aan hun midden in de modder wegzakken, is het nauwelijks meer denkbaar, dat zo'n zelfde kereltje nog slechts een jaar geleden urenlang in de kruin van een boom zou hebben gezeten, om den argelozen bestuurder van zo'n zelfde jeep te kunnen doodschieten.

De tijd zal moeten leren of deze omwenteling zich werkelijk van binnenuit voltrekt. Of inderdaad de nieuwe tijd, welke met de komst van Mac-Arthur is ingeluid, het volk volledig los kan maken van de oude leer, die eeuwenlang in hun slaafse geest is ingeheid en waardoor iedere Westerling werd gekenschets als dief, moordenaar en vrouwenverkrachter.

In tegenstelling met de reacties op de bezetting in Duitsland waar het volk door zijn vroegere leiders op meer wetenschappelijke en ideologische manier tot haat waren aangezet, gaat in Japan een leerzame werking op de bevolking uit door het optreden van den Amerikaansen soldaat. De leugens, waarmee het Japanse volk is gevoed, blijken vaak zo plomp, dat reeds het eerste contact met den Westerling de onwaarheid er van aan het licht stelt.

Het ijs breekt.

Bij het binnenrukken van de Amerikanen in de stad Kyoto, in het midden van Hondsjoe, waren de winkels gesloten en hadden de vrouwen zich angstig verborgen. De kleine Hanako was echter aan het waakzame oog van zijn moeder ontsnapt en speelde in de straat. Niemand van de vrouwen durfde meer naar buiten te gaan, toen het gedreun van de tanks in de verte te horen was. Met angstige ogen spiedden de vrouwen naar Hanako, die straks ongetwijfeld aan de wraakzucht van de Amerikanen ten offer zou vallen. Maar Hanako kreeg een stuk chocolade van den eersten Amerikaan, die hem in de gaten kreeg en springend liep hij voor zijn moeders winkel, die gesloten was. Het ijs was gebroken. Nu zijn de winkels in Kyoto evenals overal elders in Japan open voor de Amerikanen, die meer belangstelling tonen voor kimono's en andere echte Japanse voorwerpen, om als souvenirs naar huis te kunnen sturen, dan voor afgesneden kinderarmpjes, zoals de Japanse propaganda had voorspeld.

Democratie.

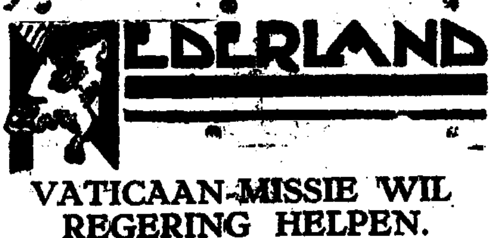
Heel het optreden van het Amerikaanse leger in Japan weerlegt op demonstratieve manier de Japanse propaganda en het wordt het volk steeds meer duidelijk hoezeer het is bedrogen. Japanners, die voor Pearl Harbour in Amerika of andere Westerse landen waren geweest, werden door de Japanse geheime politie voortdurend in het oog gehouden, opdat zij van hun bevindingen niets zouden mededelen, waardoor het domme volk, dat Tokio als de stad der steden beschouwt, de ogen zou worden geopend. Maar nu paraderen in de straten van iedere Japanse stad Japanners in Amerikaanse uniformen. Zij zijn honderd procent beter gevoed dan de gewone burgers en staan op vriendschappelijke voet met de Amerikanen. Het zijn Japanse vrijwilligers, die in Amerika woonden bij het uitbreken van de oorlog en met de geallieerden vochten voor de vrijmaking van hun land. Ze zijn voor de bevolking het meest sprekende voorbeeld, dat Amerika meent wat het zegt, wanneer het leert dat in een democratie gelijkheid van de burgers voor de wet bestaat.

Vlagvertoon.

De Japanners hebben ontzag voor het Amerikaanse bezettingsleger, dat minder door gekletter van wapenen, dan door correct optreden en veel vlagvertoon weet op welke manier het best aan dit arme, kruiperige en Slaafse volkje een les te leren is. De Amerikaanse opperbevelhebber MacArthur, die het hoogste gezag in Japan bekleedt, gaat zijn troepen voor en dwingt het ontzag af van het volk, dat in de ruïneuze steden en dorpen leeft, waarop MacArthur van uit zijn paleis op de Renanzaka neerziet.

Met zijn vrouw en zoontje bewoont MacArthur de vroegere Amerikaanse ambassade in Tokio. De prachtige ligging van het kostbare gebouw imponeert de Japanners en is voor hen een symbool van Amerika's grootheid en macht. De rijke stoffering en meubilering valt nauwelijks te beschrijven. Amerikaanse officieren, die het keizerlijke paleis in Japan hebben gezien, beweren, dat het paleis van MacArthur het keizerlijk paleis verre overtreft in weelde en rijkdom. En de Japanner buigt thans dieper voor de met vijf sterren gesierde auto van MacArthur, dan hij ooit voor den keizer heeft gebogen en overlaadt Mevr. MacArthur met een rijkdom aan bloemen, dat ze nauwelijks weet waar ze te plaatsen.

Het ene jaar bezetting zal nog door vele jaren bezetting gevolgd moeten worden, voordat Japan zelfstandig in toepassing kan brengen, wat het nu langs een kier reeds heeft gezien. Japan zal zelf de moeilijke taak van vernieuwing en herstel moeten aanpakken, terwijl de bezetter slechts met veel geduld aanmoedigingen en aanwijzingen zal kunnen geven. Met de energie, waarmee Japan jaren lang gepoogd heeft geheel Azië onder zijn macht te krijgen, zal het te vechten hebben tegen tuberculose en hongersnood, welke het land als onmiddellijke vijanden bedreigen.

VATICAAN-MISSIE WIL REGERING HELPEN.

De Nederlandse Vaticaan Missies, die evenals de Pauselijke Missies van negen andere landen is ontstaan op verlangen van den Paus om nationale en internationale rampen, welke uit deze oorlog zijn ontstaan, te helpen bestrijden heeft de Ned. regering bericht, dat zij met blijdschap kennisgenomen heeft van het voornemen van het nieuwe cabinet tot spoedige oplossing van het vraagstuk der politieke delinquenten.

Persoonlijk heeft de directeur der Nederlandse Vaticaan Missie, de zeereerwaarde heer Od. Schellekens, aan minister Van Maarseveen de hulp der Missie aangeboden bij de uitvoering der genomen besluiten, waarbij zij zich op het standpunt stelt, dat met een spoedige liquidatie van dit vraagstuk een Nederlands belang van de eerste orde is gediend. Ook de krijgsgevangenen en de geestelijke belangen der Nederlanders in Duitsland hebben de biezondere belangstelling der Missie. Door het internationaal karakter dezer organisatie kan er op dit terrein veel worden bereikt. Waar de Paus en het Ned. Episcopaat zijn voorgegaan met het verlenen van krachtige — ook financiële — steun, verwacht de Ned. Vaticaan Missie, dat ook Nederlands Katholieken en sympathiserende niet-Katholieken door het storten van een bijdrage op postgiro 4350 van de Nederl. Handel Mij, ten name van de Ned. Vaticaan Missie, St. Annastraat 424 te Nijmegen van hun daadwerkelijk medeleven met dit werk van christelijke naastenliefde zullen blijk geven.

VERLOOFD
Betsy Hendrickx
Luit a Mil. Geneesk. Dienst
en
Willy E. J. Lablans
's Gravenhage, 26 Juli 1946.
Nassauplein 30
Nunspeetlaan 210.

Vis met de Vissen.

Hoe een Barracuda niet op de foto kwam.

Op mijn eentje zwerf ik door het water zwaarbeladen in mijn linkerhand het fotokastje, een onhandig apparaat van veel te veel gewicht, in mijn andere hand de harpoen. Het glas aan de voorkant van het kastje heb ik zorgvuldig schoongemaakt. Een streepje of vuiltje daarop kan een moeizaam verworven foto bederven. De kurken en krantenproppen die de camera op zijn plaats moeten houden zitten allen goed vast. Och, och, wat is het toch een primitieve machine! Maar het gaat er mee. Ik heb de camera ingesteld op 2 à 3 meter, belichting $1/50$ seconde, en een diafragma van 5.6. Dat is meer dan voldoende.

Dicht aan de kant ligt hier en daar wit zand, en dat reflecteert het zonlicht. Ook heb ik deze keer niet vergeten de sluiter te spannen, iets wat me ook wel eens overkomt. Buitengewoon helder is het water niet, maar voor foto's op korte afstand heeft men geen kristalhelder water nodig.

Mijn hoop is nu maar gesteld op een of andere barracuda, die zo vriendelijk zou willen zijn even voor me te poseren. Het is juist hun manier van doen om vlak voor je stil te blijven staan; een betere poseur kan ik me niet indenken. De quaestie is nu maar, dat hij mij nu bezoekt. De tijd is tamelijk krap gemeten, zodat ik er geen hele morgen aan besteden kan.

De papegaaivissen in alle kleuren van de regenboog hebben de slechte gewoonte om als je er heel dicht bij komt, onder een rotsblok te schieten. En liefst fotografeer ik iets biezonders. Ik kan maar één foto maken, en dan moet ik naar huis om mijn instrument opnieuw in te stellen. Begrijpelijk dus, dat ik veel te zuinig ben met afknippen. Een trompetvis neemt een kijkje onder een overhellende steen, en het stomme dier bemerkt niet dat het achterste kwart van zijn lichaam er buiten blijft steken.

Ik kan me maar moeilijk bedwingen dit eigenwijze diertje even te plagen. Ik geef hem een tik op zijn staart, en hij schiet verschrikt weg. Er staan mooie partijen brandkoralen. Die zetten zich gaarne vast op de rand van grote stenen. Hele blokken ziet men er mee omzoomd. Die kan ik fotograferen, maar liever heb ik iets levendigs.

In de schaduw van het geweikoraal staat op de bodem een balonvis oftewel een dzjindzja. Een zeer merkwaardig beest. Daar heb ik wel een foto voor over, maar hij heeft zich juist een plekje uitgezocht dat volkomen met zijn kleur overeenkomt. Een leek in het vak zou hem niet eens zien. Hij kijkt me benauwd aan, en bibbert met al zijn vinnen, en wijkt niet van zijn plaats. Jaag je hem op, dan zwemt hij van angst zo ver weg als hij maar kan. O, het is zo'n onhandige kerel. Ik laat hem maar met rust.

Ik dool verder. Het duurt me te lang. Ik sta duizend angsten uit dat het waterdichte apparaat geen lange tijd achtereen waterdicht zal zijn, en met spanning kijk ik telkens door het venstertje langs de camera binnen in het kastje. De prop krantenpapier is nog steeds droog. Gelukkig! Ik rust wat uit op een steen. Daarop kan ik net staan. En, alsof het voor het verhaaltje zo wezen moest, daar staat een barracuda dwars voor me op een meter of twee-drie: juist zoals ik het wens. Een jong dier! Hij staat roerloos stil, en kijkt me met zijn groot zwart oog onophoudelijk aan. Een prachtkans, maar... hij is wit en de achtergrond is wit, zodat er op de foto niet veel van te zien zal zijn. Voorzichtig zwem ik even naar links, dan komt hij tegen een donkere brandkoraal te staan, en hij blijft dan zelf toch wit, daar het zand onder hem in zijn schubben weerkaats. Ik zwem heel langzaam. Ai, jammer, hij beweegt en gaat er van door. Ik er achter aan. Ik vind hem terug. Hij staat me daar weer aan te kijken met dezelfde stoicijnse snuit, maar veel te ver van me vandaan.

Nu probeer ik een krijgslist. Ik doe alsof ik uit angst hals over kop wegvlucht naar mijn eerste plekje dicht aan de kant, en doe dat met veel lawaai en geplons. Op mijn steen aangekomen, kijk ik om, en ja hoor: Zijn nieuwsgierigheid en het idee dat ik o zo bang voor hem ben, heeft hem doen besluiten terug te komen. Hij staat nu op zij van mij. Weer op de goede afstand, maar onmogelijk hem zo te kieken: tegen de zon in. Weer probeer ik behoedzaam van plaats te veranderen en weer neemt meneer het hazenpad. Ik ga er nog eens achteraan, vind hem weer maar het lukt mij niet meer hem nog eens beet te nemen. Hij blijft op een eerbiedige afstand. Hé, had ik nu de eerste keer maar geknipt!

Een paar dagen later was ik op fotojacht op een bijna onbegroeid stukje zeebodem. Heel de bodem is bedekt met wit zand. Hier kun je fotograferen met $1/100$ seconde, en dat heeft voor, dat je het toestel niet noodzakelijk stil hoeft te houden. Ik wilde daar de rand van de afgrond kieken. Wat valt dat tegen op het matglas van de zoeker! Een kaal stuk bodem met een effen watermassa. En bijna niet één vis. Na veel wachten en proberen komt er een spookvisje aan, een cabicuchi. Als die nu maar eens wil gaan zwemmen daar waar ik het graag wil! Op het witte zand is dit diertje bijna onzichtbaar, en hij blijft natuurlijk juist op het witte zand. Hij staat stil vlak bij me. Dat is me een nieuwsgierigaard! Je krijgt hem niet weg. Om mezelf te troosten, denk ik maar, dat hij in bewondering staat voor mijn fotokastje.

Tenslotte jaag ik hem weg, door met mijn harpoen te dreigen, en ja, hij verdwijnt. Juist, juist, prachtig, het donkere diepe water als achtergrond: een mooi contrast. Ik kijk in de zoeker, het beestje is wel klein, maar ik neem hem boven de afgrond: knip, die zit er in. Nu heb ik tenminste wat. Ik ga naar de kant. Ik sta al en kijk dan nog even rond, en, warempel nog eens! Een barracuda staat bij me! Kerel, was toch twee minuten eerder gekomen.

Ik waag het erop. Gauw op de kust; ik ga op het strand mijn camera opnieuw instellen. Gauw, gauw. De zon gloeit op mijn rug, maar dat is niets. Schroef los, deksel er af. Ja, mooi droog gebleven. Prop papier er uit. Kurken er uit. Anderen proppen papier er uit. Floep! daar waait een prop de zee in. Alle proppen met een koraalsteen vastleggen. Camera er uit. Ondertussen smijt ik zo nu en dan een steen een eind de zee in om de barracuda bezig te houden. Afstand veranderen: twee meter. Opnieuw spannen, en het toestel er weer in. Oppassen dat ik geen vlekje breng op het glas. Zo, die zit. De twee kurken klemmen hem vast. Hé, hij zit te diep. Ik kijk bovenin. De zoeker is dicht geklapt. Kurken los, papierproppen er uit, camera uit. Weer er in. Weer kurken, de proppen papier-min een-er in. Met één minder rammelt de zaak wel wat, maar het gaat. Ik zal er voorzichtig mee om gaan. Deksel er op, en nu maar draaien, draaien met alle macht. O, zoet-lieve-Gerritje, wat overkomt me nu; ik heb de film niet verder gedraaid! Haastige spoed is zelden goed. Maar ik geef het niet op. Losdraaien. Alles er uit. Alles zeer voorzichtig neerleggen, zodat niets de zee in kan waaien, film doordraaien en, weer de zaak in mekaar zetten. Bij al die tegenvallers vergeet ik nog steentjes in zee te goolen.

Hier twee-drie te gelijk, Lieve beste barracuda, heb nog even geduld; ik kom zo, en dan mag je op de foto. En ik kom klaar en stap het water in. Zand, hier en daar een kei, en heel in de verte een varkenssnuitje, en anders niets, niets. Ik heb mijn koraalstenen naar een denkbeeldige barracuda gegoold!

Madrid grijnst om een regiefout

Don Julian, zo rood als een kreeft.

In Murcia was het, ergens in het Zuiden.

De zon, die die dag de stad geblakerd had, was weggezakt achter de bergen als een vuurrode bal, en de avondbries joeg dartelend de weldadige koelte door de stoffige straten.

Op de terrassen dronken elegant-geklede Spanjaarden loom hun Jerez en hun café-solo. Ergens naar het Zuiden tinkelde een kerkklok haar ijle klanken uit een slanke, witte toren naar de zee. Voor mijn hotel zong zachtjes de wind in de wiegende palmen. Op het pleintje danste vol overgave de jeugd in het meeslepende rhythme van een melodieuze tango.

En alles ademde vrede, aldus 'Het Binnenhof'.

Vrede?...

„Franco?"......

Maar op de hoek van de Calle staat bedelend een blinde, en het was, zegt men, een Duitse kogel in de burgeroorlog, die het licht in zijn jonge ogen voor altijd doofde.

En achter hem, tegen de muur van het statige herenhuis, schilderde iemand in keurige chabloonletters:

„Communismo? No!

„Franco?"... Si!

Vrede?...

En toch giert er nu en dan fluitend een revolverkogel door de achterbuurten van Madrid.

En toch spat er wel eens een handgranaat moordend uiteen gindsrond de vieze, roetzwarte mijnwerkersplaatsjes in Asturië.

En toch ziet men in Barcelona zwaar-gehelmende en tot de tanden gewapende soldaten.

En toch?

Toch zag ik Franco in Sevilla: een vriendelijk glimlachend man in de kracht van zijn leven. Zonder lijfwacht. Zonder een escorte van pantserwagens. Rustig wandelend en wuivend temidden van een enorme, geestdriftig juichende mensenzee, die haar kostbaarste bloemen spontaan strooide in de straten van een onvergetelijk mooie stad, die haast doorboog onder de vlaggen. Land van contrasten.

Die avond, onder de palmen in Murcia, stelde ik voor de zoveelste maal tijdens mijn verblijf in Spanje de classieke vraag:

„Wat denkt Spanje over Franco?"

Het was ditmaal Don Julian die mij het even classieke antwoord gaf.

Hij was klein, donker en beweeglijk, en hij sprak uitermate vlot in matig Engels.

Ik kende zijn antwoord nog vóór hij het uitsprak. Tientallen malen tevoren al had men mijn vraag met een andere beantwoord:

„Wat denkt het buitenland van Franco?"

„Er zijn er, zei ik, die Franco-Spanje willen zien verdwijnen".

„Waarom Spanje?" vroeg Don Julian.

„Franco-Spanje", verduidelijkte ik, met de naduk op Franco.

„Maar ook: Spanje". bleef Don Julian koppig.

„Misschien, zei ik voorzichtig, omdat Spanje... Franco accepteert".

„Wat gaat dat het buitenland aan?", zei Don Julian kwaad. En zijn boezemvriend, een lange, slanke, super-elegante luitenant die als afstammeling van een onvervalsten markies in iedere operette een waar succesnummer zou zijn, vertelde mij later wie deze Don Julian eigenlijk was.

„Hij vloog tijdens de burgeroorlog voor de roden, zei hij. De Italianen schoten hem twee maal in een week uit de lucht, en toen alles voorbij was, koste het hem vier jaar gevangenis en zijn carrière".

„Hoe denkt hij nu?" wilde ik weten.

„Rood", zei de luitenant luchtig terwijl zijn slanke vingers met het partij-insigne op zijn borst speelden.

„Nog steeds?" vroeg ik, en ik dacht aan Don Julians antwoord.

„Als een kreeft", zei de luitenant.

Hij liet mij, stom van verbazing, achter.

Het was, later in Madrid, de chef-buitenland van een der grote Spaanse dagbladen, die dit raadsel voor mij oploste: een bereisd man, die de wereld kent en.. zijn Spanjaarden.

„Als het waar is, aldus deze journalist, dat de internationale perscampagne tegen „Franco-Spanje" van Moskou uit gedirigeerd wordt, dan heeft Moskou daarbij een enorme regie-fout gemaakt: men heeft deze propaganda-actie afgestemd op het buitenland, dat doorgaans Spanje noch de Spaanse toestanden kent. En men heeft daarbij in Spanje zelf averechtse resultaten bereikt"!

En hij schetste mij den Spanjaard, zoals ook ik hem in deze weken leerde kennen en waarderen:

De Spanjaard? Hij mag millionair zijn, of toreador, of schoenpoetser: hij voelt zich de senor van Europa. Hij bezit een sterk ontwikkeld gevoel van eigenwaarde en vloeit over van vurige liefde voor zijn land. Bovendien trekt hij altijd partij voor de zwakste.

Wanneer Moskou dan Franco via een methodische internationale perscampagne plaatst tegen een grootse, dreigende buitenlandse overmacht, dan ziet de Spanjaard dat intuïtief als een bedreiging voor Spanje en dan... vindt men plotseling ook Franco's tegenstanders als één man achter Franco, den dictator die— en ieder Spanjaard zegt dat met enige trots — dan toch maar koppig voet bij stuk houdt, Frankrijk en Moskou en Polen en heel de wereld ten spijt...

Ook de Spaanse communist — en die zijn er ongetwijfeld — grijnst minachtend als hij hoort welke fantastische verhalen er in het buitenland over Franco-Spanje tegenwoordig de ronde doen.

Men zal hem slechts een stuurknuppel tussen de vingers behoeven te drukken en hij zal opnieuw vliegen als Frankrijk ons ooit mocht aanvallen".

„Voor Franco?", vroeg ik.

„Voor Spanje" zei de luitenant.

Gabriela Mistral, Stem van Zuid Amerika.

Winnares van de Nobelprijs 1945.

Wij lezen in „Trouw":

Er heeft in ons land altijd een grote belangstelling bestaan voor de buitenlandse litteratuur. De Franse, Engelse en Duitse genoten een voortdurende en zeer intense aandacht, daarnaast werden ook vertalingen uit minder gangbare talen regelmatig gelezen. De interesse voor de laatste was over het algemeen van verschillende factoren afhankelijk en nam nu en dan een epidemisch karakter aan. In dit verband denk ik bijv. aan de invasie van Scandinavische lectuur.

Het is echter opvallend, dat de litteratuur der Spaanse landen in dit verband nooit het aandeel kreeg waarop het recht heeft. Sinds jaar en dag leest men hier een aantal classieken in meer of minder goede vertalingen, doch daar blijft het bij. Deze geringe belangstelling voor een taal, die na de Engelse als tweede wereldtaal is, is wel heel opvallend. Niet alleen uit economisch oogpunt, maar ook cultureel. In Frankrijk en Noord-Amerika ontmoet men een levendige opmerkzaamheid voor de Spaanse litteratuur, welke niet alleen Spanje omvat, doch ook het merendeel der Zuidamerikaanse staten. In Nederland zijn de hispanisten op de vingers van één hand te tellen. De meeste vertalingen ontstaan meestal nooit rechtstreeks uit het Spaans. Een uitzondering dient hier te worden gemaakt voor den in de oorlog om het leven gekomen Dr. Joh. Brouwer, die zijn kennis en talent op zulk een voortreffelijke wijze in dienst stelde van onze culturele ontwikkeling.

Het gemis aan een behoorlijk geschoolde traditie werd weer eens heel scherp gevoeld bij het bekend worden van den winnaar van de Nobelprijs voor letterkunde 1945. Deze werd verleend aan de Chileense dichteres Gabriela Mistral, die een van de meest vooraanstaande auteurs van Zuid-Amerika werd genoemd.

Niemand die haar kende, noch ooit van haar gehoord had. In de Franse periodieken verschenen daarentegen onmiddellijk instemmende artikelen en vertalingen van haar werk.

Nu is het toekennen van de Nobelprijs absoluut geen synoniem voor kunstwerk en meesterschap. Wanneer men de namen der winnaars uit de laatste decennia eens doorkijkt, dan ontmoet men ettelijke die u niets meer zeggen. Gabriela Mistral heeft ons echter genoeg te zeggen.

In haar land is zij een figuur van nationale betekenis, niet zo zeer als schrijfster, doch als hervormster van het onderwijs, waartoe zij in 1921 van de regering opdracht kreeg. Lucila Godoy, zo als haar ware naam luidt, volbracht deze taak op uitnemende wijze, resultaat: naast een hervormd onderwijs een lelijk standbeeld.

Diep menselijk.

Haar eerste poëzie verscheen in 1923 gebundeld. Zij was toen 34 jaar. Maar ook daarvoor maakte zij reeds naam, o.a. met de schone „Sonnetten aan de Dood", die opgedragen waren aan haar overleden verloofde. Haar autobiografie „Gebed van een Schooljuffrouw" maakte haar in geheel Zuid-Amerika bekend. Van haar vele prozawerken is nog de biografie van Selma Lagerlöf van belang. Zij erkent in dit werk haar grote overeenkomst met deze Zweedse romancière.

Het werk van Gabriela Mistral is doortrokken van eenzelfde diepe menselijkheid. Zij is ondanks haar proza voor alles dichteres. Zij weet een mystieke schoonheid te openbaren in haar eenzame rhythmen. Dit mystieke element wordt geaccentueerd door de taal. Zij gebruikt niet het officiële Spaans, doch streeft naar een specifiek Zuidamerikaanse taal, sprankelend van inheemse, op Indiaanse stam, geënte, beelden.

Is Gabriela Mistral soms sociaal in haar poëzie, toch mag dit geen tendenz heten, zij is de vertolkster van de eenzaamheid der ziel, een ziel die door ontferming bewogen is.

Deze onbekende zangeres uit het onherbergzame Chili zingt het hooglied van het gevoel. Haar smart en behoefte om liefde zijn zeer persoonlijk, het romantische element zoekt men er tevergeefs.

Meen echter niet, dat dit gevoel ontbloot zou zijn van intelligentie. Zij weet haar beelden in juiste verhoudingen aan te wenden en spreekt wel degelijk een program uit. Mogelijk onbewust, maar het is er.

Hoewel het visionnaire van haar werk een uitgesproken tijd- en plaatsloos karakter draagt, toch blijft het doortrokken met de sfeer van de pampa's met de zwijgende volken en mysterieuze vogels en bomen. Het blijft daarom de vraag of deze poëzie evenzeer tot ons Westerlingen zal spreken als tot haar.

Nochtans blijft Gabriela Mistral ook voor Nederland belangrijk genoeg om te signaleren. Hopelijk zal het bekend worden van haar werk voor velen een aansporing zijn nader kennis te maken met de schatten, die verborgen liggen in dit taalgebied. H.

Sociale Beweging

De bond voor chauffeurs „San Cristobal" vroeg aandacht van de politieautoriteiten voor een betere regeling van het verkeer op het Brionplein.

Met de doorbraak naar de Klipstraat kan de situatie aanmerkelijk verbeterd worden.

Men vraagt de aandacht der chauffeurs voor de nieuwe regeling, waarvoor de aanvragen tot een buspermissie vereist zijn.

De bootwerkersbond is gevraagd, om een advies inzake het uitvoeringsbesluit van de havencentrale. Het tijdschrift „Branding" gaf blijk van veel sociale belangsteling. Men vraagt er om sociale katholieken, terwijl in een ander artikel de grondslagen van de ziekteregeling werden aangevallen. Voor het goede begrip van onze nieuwe ziekteregeling vroeg men deze week in de kranten enige belangstelling. Men zou de regeling voor wat betreft de tandheelkundige verzorging niet goed begrijpen. De uitleg in de kranten kwam van de zijde van onz „rijksverzekeringsbank" Fatum. Het bestuur van het Wit Gele Kruis deelde ons mee, dat men denkt collectieve contracten aan de sociale verenigingen aan te bieden tot verzorging van zieke leden.

In de kringen der onderwijzers is de salarisverbetering weer een onderwerp van bespreking. Inderdaad ook wij hopen op een spoedige regeling. Een volwaardig onderwijzer heeft recht op een salaris, waar hij een familie van kan onderhouden naar staat en stand. Ook zij, die door omstandigheden van oorlog en van wege het tijdelijke grote tekort aan onderwijzers als zodanig zijn aangenomen, dienen dan ook als zodanig te worden betaald.

Dank ook de bootwerkersbond San Telmo is de 31ste Juli rustig verlopen. We vroegen het gouvernement aanplakbiljetten in het Papiament op de werven te doen ophangen, aan welk verzoek gehoor werd gegeven.

De door ons herhaaldelijk gevraagde landsverordening tot regeling van arbeidsgeschillen bereikte deze week de Curaçaosche Courant.

MIDDEN EN ZUID AMERIKA

VENEZOLAANS TELEFOONNET VERMEERDERT.

De Venezolaanse telefoonmaatschappij maakte aan de redacteurs bekend dat er 7000 nieuwe lijnen zijn gevestigd met automatische apparaten zodat in Caracas, het aantal installaties tot hoog over de 100.000 is vermeerderd.

GETUIGEN VOOR DE AANSTAANDE VERKIEZING.

Alle politieke partijen in Venezuela werden uitgenodigd om getuigen te benoemen bij de tafels waar er gestemd zal worden. Deze getuigen zullen van nabij moeten zien dat alles op een strict eerlijke manier toegaat.